

A KÚRIA mint felülvizsgálati bíróság

Kfv.I.35.355/2012/4.szám

A Kúria a dr. Szilas György Ügyvédi Iroda (ügyintéző ügyvéd: dr. Szilas György) által képviselt felperesnek a dr. Tóth Attila jogtanácsos által képviselt Nemzeti Adó- és Vámhivatal Közép-magyarországi Regionális Adó Főigazgatóság (alperes címe) alperes ellen illeték tárgyú mulasztási bírság ügyében hozott közigazgatási határozat bírósági felülvizsgálata iránt indított perében a Fővárosi Törvényszék 2012. február 15. napján kelt 29.K.32.193/2011/10. számú jogerős ítélete ellen az alperes részéről 11. sorszámon benyújtott felülvizsgálati kérelem folytán az alulírott napon - tárgyaláson kívül - meghozta az alábbi

í t é l e t e t:

A Kúria a Fővárosi Törvényszék 29.K.32.193/2011/10. számú ítéletét hatályában fenntartja.

Kötelezi az alperest, hogy 15 nap alatt fizessen meg a felperesnek 10.000 (tízezer) forint felülvizsgálati perköltséget.

A felülvizsgálati eljárási illetéket az állam viseli.

Ez ellen az ítélet ellen további felülvizsgálatnak nincs helye.

I n d o k o l á s

A felperes használt gépjárműveket értékesítésével foglalkozik, a továbbértékesítési célból megszerzett járművek után mentes a vagyonszerzési illeték alól. A felperes a 2010. október 18-án adásvételi szerződéssel megszerezte a ... forgalmi rendszámú Peugeot márkájú gépjárművet. ... Város Polgármesteri Hivatal okmányirodája, az adózás rendjéről szóló 2003. évi XCII. törvény (a továbbiakban: Art.) 113.§ (1) és (2) bekezdésére hivatkozással leletet állított ki arról, hogy a felperes elmulasztotta bejelentési kötelezettségét, és erről értesítette az adóhatóságot.

Az elsőfokú hatóság a lelet alapján a gépjármű tulajdonjogának megszerzésével kapcsolatos bejelentési kötelezettség elmulasztása miatt 60.000 forint mulasztási bírságot szabott ki. Határozatát az illetékről szóló 1990. évi XCIII. törvény (a továbbiakban: Itv.) 76.§ (1), 82.§ (1) bekezdésére hivatkozással, az Art. 172.§ (1) bekezdése b) pontjára alapította. Az alperes a 4045427051 iktatószámú határozatával az elsőfokú határozatot helybenhagyta.

Az elsőfokú bíróság jogerős ítéletével az alperes határozatát az elsőfokú határozatra is kiterjedően hatályon kívül helyezte. Indokolásában kifejtette, hogy az Itv. 76.§ (1) bekezdése a gépjármű tulajdonjogának megszerzése esetén megköveteli a szerzést tanúsító okirat bemutatását, ezen kötelezettség alól az illetékmentesség sem enged kivételt. A határidő számítása a jogszerzést tanúsító okirat keltétől ered, és a bejelentési kötelezettségnek a felperes, általa sem vitatottan, nem tett eleget.

Az elsőfokú bíróság abban egyetértett a felperessel, hogy illetékmentességére tekintettel a bejelentési kötelezettség elmulasztása miatt nem sújtható mulasztási bírsággal. A bírság ugyanis csak a fizetendő illetéken felül szabható ki. A felperes által hivatkozott EBH 2002.811. számú döntés más jogszabályi környezetben keletkezett, abban azonban iránymutató, hogy az Itv. lényegében változatlan 82.§ alapján nem szabható ki mulasztási bírság, ha nem kerül sor vagyonszerzési illeték kiszabására.

Az illetékmentes felperes esetében a bejelentési kötelezettség elmulasztása miatt az Art. 172.§-a alapján nem volt kiszabható a mulasztási bírság.

Az alperes felülvizsgálati kérelmében a jogerős ítélet hatályon kívül helyezését és elsődlegesen a kereset elutasítását, másodlagosan az elsőfokú bíróság új eljárásra és új határozat hozatalra utasítását kérte a Polgári perrendtartásról szóló 1952. évi III. törvény (a továbbiakban: Pp.) 270.§ (2) bekezdés és 275.§ (4) bekezdés alkalmazásával. Abban a kérdésben, hogy az illetékmentesség esetén is fennáll a bejelentési kötelezettség, az elsőfokú bíróság helytállóan foglalt állást. Az Itv. 76.§ (1) bekezdését és 82.§ (1) bekezdését azonban már tévesen értelmezte, és figyelmen kívül hagyta az Art. irányadó rendelkezéseit.

Az Itv. 82.§ (1) bekezdése nem vitathatóan utaló szabály, vagyis a mulasztási bírság kiszabását az Art. vonatkozó rendelkezései szerint teszi lehetővé. Az állami hatóságnak nem csupán a mulasztási bírság mértékét, hanem a kiszabás jogalapját illetően is az Art. e körben irányadó szabályai szerint kell eljárni: az eljárásjogi szankció alkalmazásának jogalapját tehát nem az Itv., hanem az Art. 172.§ (1) bekezdés b) pontja teremti meg, a kiszabás törvényi lehetősége nem kötődik a vagyonszerző tényleges illetékfizetési kötelezettségéhez.

Alaptalanul hivatkozott az elsőfokú bíróság az EBH 2002.811. eseti döntésére, mivel az jelen ügyben már nem alkalmazandó régi Art. 74.§-ának értelmezésén alapult. A régi szabályozás, mivel a kiszabott illeték százalékához viszonyította a bírság mértékét, valóban feltételeztet egy ténylegesen kiszabott illeték összeget, azonban a jelen ügyben alkalmazandó Art. ilyen rendelkezést már nem tartalmaz, a mulasztási bírság kiszabását nem köti a ténylegesen

kiszabott illetékhez.

A felperes felülvizsgálati ellenkérelmében a jogerős ítélet hatályban tartását kérte, mivel álláspontja jogilag megalapozott.

Az alperes felülvizsgálati kérelme nem alapos.

A gépjárművek tulajdonjogának átvezetése, az új tulajdonos bejelentésére tekintettel, a közúti közlekedési igazgatási feladatokról, a közúti közlekedési okmányok kiadásáról és visszavonásáról szóló 35/2000. (XI.30.) BM rendelet (a továbbiakban: BM rendelet) szabályai szerint történik. A felperesnek, a rá-, mint a statisztikai számjele alapján főtevékenységként gépjármű, jármű, pótkocsi, illetve mezőgazdasági gépek forgalmazására jogosult járműkereskedőnek, a 100/B.§ alapján az értékesítési céllal történt vásárlást követően 15 napja van a bejelentésre. A BM rendelet 88/A.§ (1) és (2) bekezdései szerint, ha a jármű jogszerű megszerzője a bejelentési kötelezettségét annak keletkezésétől számított 15 napon túl, késedelmesen teljesíti, a közlekedési igazgatási hatóság a tulajdonjogot bejegyzí a nyilvántartásba, a forgalmi engedély, valamint a törzskönyv kiadására intézkedik, egyben a szabályszegés tényéről értesíti a szabálysértési hatóságot, és az (1) bekezdésben meghatározott esetben értesíti a mulasztási bírság kiszabása érdekében az adóhatóságot.

A jármű megszerzésével összefüggő, a tulajdonjog változással együtt járó vagyonszerzés után fizetendő illetékre az Itv. szabályai az irányadók. Az illeték megfizetése az Itv. 76.§ (1)-(2) bekezdéseinek megfelelően ugyan a közlekedési igazgatási feladatokhoz kapcsolódó nyilvántartási-ügyintézési feladatokat is ellátó okmányiroda közreműködésével történik, de maga az illetékhatóság az Itv. 76.§ (3) bekezdésnek megfelelően az állami adóhatóság: ha a fizetendő illetékkal kapcsolatos vita vagy más körülmény ezt indokolja, az állami adóhatóság határozattal állapítja meg a vagyonszerzési illetéket, és ugyancsak ez a hatóság szabja ki a vagyonszerzés késedelmes bejelentését terhelő mulasztási bírságot.

A tulajdonjog megszerzésének a közlekedési igazgatási hatóságnál történő bejelentése egyidejűleg szolgálja tehát a változásnak a nyilvántartásba való bejegyzését és a vagyonszerzésnek az illeték kiszabásra történő bejelentését.

Az Itv. a gépjárművek tulajdonjogának megszerzéséhez is rendel illetékmentességet. A felperes Itv. 26.§ (1) bekezdés 1) pontja szerinti illetékmentessége nem vitatottan fennállt.

Az Itv. erre vonatkozó jogszabályi lehetőségének hiányában az

egyébként illetékfizetésre kötelezettet a személyes illetékmentessége nem mentesíti az illetékfizetésre való bejelentés kötelezettsége alól, a mentesség az Itv. 4.§ (1) bekezdésének megfelelően kizárólag arra terjed ki, hogy tőle az illeték nem követelhető.

Az Itv. a törvényi kötelezettség nem teljesítéséhez különböző jogkövetkezményeket társít, a szankciók körébe tartozik az Itv. 82.§ (1) bekezdés szerinti mulasztási-, és a (2) bekezdésen alapuló adóbírság intézménye.

Az Itv. 82.§ (1) bekezdése szerint az illeték fizetésére kötelezett terhére, ha az eljárás kezdeményezésekor fennálló eljárási illetékfizetési kötelezettségét - felhívás ellenére - egyáltalán nem vagy nem teljes mértékben vagy nem a megszabott határidőben teljesítette, továbbá a vagyonszerzéssel kapcsolatos bejelentési kötelezettség elmulasztása, illetve hiányos teljesítése vagy késedelmes teljesítése esetén, a fizetendő illetéken felül, az adózás rendjéről szóló törvényben meghatározott mértékű, mulasztási bírságot kell fizetni.

Az Itv. szabályozásából következően a szankcionálandó eseményhez kapcsolódó mulasztási bírság kiszabásának feltételeit az Itv. alapján kell meghatározni, az Art. kizárólag a bírság mértékének meghatározására alkalmazható.

Az Itv. szerinti mulasztási bírság az illeték fizetésre kötelezettel szemben szabható ki. Az Itv. már hivatkozott 4.§ (1) bekezdéséből megállapítható, hogy a mentesség nem változtat azon, hogy az arra jogosult is illetékfizetésre kötelezett, jogosultsága csupán arra terjed ki, hogy vele szemben nem támasztható követelés. A szankcionálandó magatartási kör magában foglalja a perbeli esetben is megállapítható bejelentési kötelezettséghez kapcsolódó mulasztást. További törvényi követelmény, hogy az Art. által meghatározott mértékű mulasztási bírság kiszabására a fizetendő illetéken felül kerüljön sor. A felperes mentessége következtében azonban fizetendő illeték semmilyen összegben, nulla forintban sem állapítható meg, az Itv. ezen feltétele tehát nem következhetett be.

Az adózás rendjéről szóló 1990. XCI. tv. 74.§-a szerinti, az illetékfizetési kötelezettség adott százalékában megállapítandó mulasztási bírságra vonatkozó rendelkezések 2002. december 31-ig voltak hatályban. Az Itv-nek a mind ekkor, mind jelenleg hatályos szabályozása a fizetendő illetéken felül tette/teszi megállapíthatóvá a mulasztási bírságot. Az Itv. változatlan meghatározásából következően a jogalkotó az összecszerően meghatározott mulasztási bírság mérték bevezetésével sem kívánt változtatni azon, hogy amennyiben az Itv. szabályai szerint nincs az illeték megfizetésére vonatkozó kötelezettség, az Art-nek csak a

bírság mértékére nézve alkalmazandó szabályai folytán továbbra se kerüljön kiszabásra mulasztási bírság.

Mindezek következtében bár a felperes személyben, és a bejelentéshez kapcsolódó mulasztása folytán lehetne alanya a mulasztási bírságnak, a harmadik törvényi feltétel, a fizetendő illeték hiányában vele szemben nem alkalmazható az Itv. 82.§ (1) bekezdése: mulasztása ellenére nem sújtható mulasztási bírsággal.

A jogszabályhelyek összevetése alapján az első fokú bíróság helyes következtetést vont le, mind a bejelentési kötelezettség teljesítéséről, mind arról, hogy az Itv. 82.§. (1) bekezdés alkalmazása során nem lehet figyelmen kívül hagyni a „fizetendő illetéken felül” törvényi feltételt.

Egyazon magatartást a jogalkotó eltérő jogszabályok szerint, eltérő jogkövetkezményekkel értékelhet. A felülvizsgálati eljárásnak az a jogerős ítélet volt tárgya, amely az Itv. 76.§ (3) bekezdése szerinti hatóság határozata nyomán azt vizsgálta, a felperes a vagyonszerzési illetékekkel kapcsolatos bejelentési kötelezettség nem/késedelmes teljesítése miatt szankcionálható-e mulasztási bírsággal az Itv. szabályai szerint.

Ugyanakkor nem volt tárgya sem a közigazgatási-, sem a peres eljárásnak, hogy a változás bejelentés késedelmét, elmaradását a közlekedési igazgatási hatóság előtti eljárásban miként szankcionálják, vagy egyáltalán szankcionálják-e.

Mindezek folytán a Kúria a jogerős ítéletet a Pp. 275.§ (3) bekezdése alapján hatályában fenntartotta.

A Kúria az alperest a Pp. 270.§ (1) bekezdése szerint alkalmazandó Pp. 78.§ (1) bekezdése alapján kötelezte a felperes felülvizsgálati perköltsége megfizetésére.

A tárgyi illetékfeljegyzési jog folytán le nem rótt felülvizsgálati eljárási illetéket a pervesztes alperest az illetékekről szóló 1990. évi XCIII. törvény 5.§ (1) bekezdés c) pontja alapján megillető illetékmentességre figyelemmel a költségmentesség alkalmazásáról a bírósági eljárásban szóló 6/1986. (VI.26.) IM rendelet 14.§-a alapján az állam viseli.

Budapest, 2013. április 25.

Dr. Hajnal Péter sk. a tanács elnöke, Dr. Mudráné dr. Láng Erzsébet sk. előadó bíró, Huszárné dr. Oláh Éva sk. bíró